

Jaarbericht 2013

Voorwoord: Op naar rustige tijden?	2
Het dynamische pensioenland	3
2013: een positief jaar voor Pensioenfonds Forbo	5
De inspanningen van het bestuur	7
Pensioenfonds Forbo in cijfers	10
Kerncijfers	12

Op naar **rustige tijden?**

Een druk pensioenjaar is voorbij gevlogen. Voor u ligt het jaarbericht over 2013. We hebben een aantal turbulente jaren achter de rug en we lijken in rustiger vaarwater te komen. De dreiging van een eventuele korting is naar de achtergrond verdwenen. Eind 2013 sloten we namelijk af met een dekkingsgraad van 105,7%. Genoeg om een verlaging van de pensioenen te voorkomen en dat is voor iedereen goed nieuws. We blijven natuurlijk nog steeds alert op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Onze buffer is namelijk nog niet voldoende.

Terwijl we in dit jaarbericht terugkijken op het jaar 2013, wil ik ook alvast vooruitkijken. Inmiddels is de fiscale pensioenwetgeving per 2015 bekend. De pensioenrichtleeftijd gaat naar 67 jaar en het maximaal toegestane opbouwpercentage wordt 1,875%. Dit heeft zeer waarschijnlijk ook gevolgen voor onze pensioenregeling, die natuurlijk aan deze wet moet voldoen. Nu duidelijk is hoe de wetgeving eruit ziet, kunnen we als bestuur hiermee aan de slag om de sociale partners (uw (oud-)werkgever Forbo en de vakverenigingen) van informatie te voorzien zodat zij de pensioenregeling kunnen aanpassen. En misschien kunnen we dan zeggen dat we écht weer in rustig vaarwater zijn gekomen.

Harold Sieben
Bestuursvoorzitter

Het dynamische pensioenland

De hervormingen van het Nederlands pensioenstelsel gaan in een rap tempo. Het jaar 2013 was weer een hectisch jaar en 2014 zal niet anders zijn. Zo werden in 2013 onder andere voor het eerst in de geschiedenis de pensioenen van miljoenen Nederlanders verlaagd en hadden we te maken met grote veranderingen in de pensioenwetgeving. Bij Pensioenfonds Forbo hebben we minder gemerkt van deze hectische tijd. Wij hebben de pensioenen niet hoeven te verlagen en ook onze regeling voldeed al aan de nieuwe wetgeving per 2014.

De herziening van het Financieel Toetsingskader (FTK)

De ophanden zijnde herziening van het Financieel Toetsingskader (FTK) laat nog even op zich wachten. In het voorjaar van 2013 publiceerde staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) het langverwachte consultatiedocument over de herziening van het FTK. Op grond van de reacties zou de staatssecretaris tot een wetsvoorstel komen en deze indienen bij de Tweede Kamer voor het einde van 2013. Deze planning is niet gehaald. Het voordeel is wel dat wij ons in de tussentijd flink hebben kunnen verdiepen in de mogelijk nieuwe richtlijnen. De berichtgeving over de herziening wordt met veel interesse in de gaten gehouden zodat er op tijd kan worden gestart met de voorbereidingen. Uiteraard houden we ook u goed op de hoogte van mogelijke ontwikkelingen. Onderdeel van de voorbereidingen op het nieuwe FTK is het risicobereidsheidsonderzoek dat we net hebben afgerond. Dit onderzoek is gehouden onder de actieve deelnemers en de gepensioneerden van ons fonds.

“Onderdeel van de voorbereidingen op het nieuwe FTK is het risicobereidsheidsonderzoek dat we net hebben afgerond.”

Een deskundig pensioenfondsbestuur

Het besturen van een pensioenfonds is tegenwoordig niet meer iets wat een bestuurder 'erbij' kan doen. Om het pensioengeld van alle deelnemers te beheren en goed om te kunnen gaan met alle complexe vraagstukken die er tegenwoordig spelen is een bepaalde mate van deskundigheid nodig. De nieuwe wet ziet daarop toe. De wet beoogt namelijk de deskundigheid van de fondsbestuurders en interne toezichthouders te verbeteren. Het is verplicht geworden om gepensioneerden deel te laten nemen in het bestuur, om op deze manier de positie van alle risicodragers te versterken. Ook heeft de wet tot doel om de verschillende taken en organen zo goed mogelijk te stroomlijnen om zo onnodige bureaucratie te voorkomen. Daarnaast is het nieuw dat de samenstelling van het bestuur wat betreft leeftijd en geslacht representatief moet zijn voor de deelnemerspopulatie van het fonds. Verderop in dit jaarbericht leggen we u uit hoe ons nieuwe bestuursmodel eruit ziet en of er wat is veranderd.

Het nieuwe pensioen in 2014

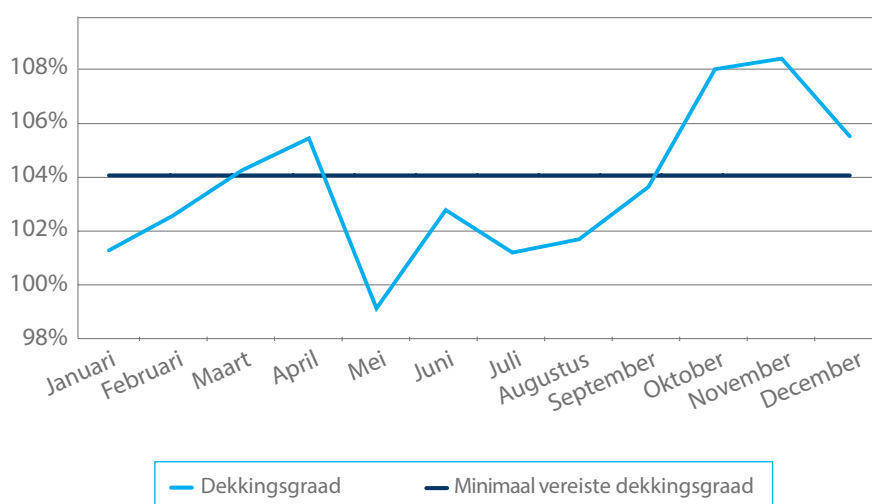
Om de pensioenen goed en betaalbaar te houden, moest er iets veranderen. Mensen blijven steeds langer leven en daardoor moeten pensioenen langer worden uitgekeerd. Ook heeft de economische crisis in 2008 iedereen pijnlijk bewust gemaakt dat het Nederlandse pensioenstelsel bestendiger moet worden tegen economische schokken. Pensioenfonds Forbo heeft daarom de pensioenregeling per 2013 aangepast. De overheid heeft per 1 januari 2014 wijzigingen doorgevoerd. De pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo voldeed al aan deze nieuwe wetgeving.

2013: een positief jaar voor Pensioenfonds Forbo

2013 was een relatief goed jaar voor Pensioenfonds Forbo. We zijn zonder korting uit de herstelperiode geklommen, de dekkingsgraad is gestegen en het beleggingsrendement ligt iets boven de benchmark.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad

Als onderdeel van de onderhandelingen over de nieuwe pensioenregeling, stortte de werkgever in 2012 eenmalig 11 miljoen euro in het pensioenfonds. Mede dankzij deze eenmalige storting begon Pensioenfonds Forbo in 2013 met een dekkingsgraad van 101,7%. We sloten 2013 af met een dekkingsgraad van 105,7%. In 2013 is onze dekkingsgraad dus gestegen.

Uit de rode cijfers

Eind 2013 hebben we het korte termijn herstelplan positief afgesloten. Omdat onze dekkingsgraad eind 2013 hoger was dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,1%, hebben we de opgebouwde en ingegane pensioenen niet hoeven te verlagen. Maar we zijn er nog niet. De komende jaren werken we toe naar een dekkingsgraad van zo'n 114%. Dan zijn we weer financieel gezond. Hoe we dat gaan doen is afgesproken in het lange termijn herstelplan. De meeste maatregelen gaan over de wijze van beleggen en premieberekening, maar één van deze maatregelen merkt u ook: zolang onze dekkingsgraad lager is dan 114% kunnen we in ieder geval niet indexeren. Het percentage waarbij wel weer geïndexeerd kan worden, is afhankelijk van de nieuwe wetgeving.

Het beleggingsresultaat in 2013

In 2013 hebben we in totaal 0,18% rendement behaald. Pensioenfonds Forbo belegt in verschillende beleggingscategorieën. Zo spreiden we de risico's. Er zijn namelijk beleggingscategorieën, die risicovoller zijn dan andere categorieën. Aandelen zijn bijvoorbeeld risicovoller dan vastrentende waarden. Maar de kans op een hoger rendement speelt ook mee. Aandelen zijn risicovoller, maar de kans op een hoog rendement is groter. Kijkend naar de beleggingsresultaten in 2013 per categorie zien we dit ook duidelijk terug. Het hoogste rendement behaalden we op de aandelenportefeuille (17,26%). We vergelijken het rendement ook altijd met een benchmark. In 2013 scoren we iets boven de benchmark. Het benchmark-rendement is namelijk 0,05%.

	Portefeuille- rendement	Benchmark- rendement	Vershil
Totale portefeuille	0,18%	0,05%	0,13%
Vastrentende waarden	-2,34%	-2,32%	-0,02%
Hoogrentende waarden	1,56%	-1,46%	-0,10%
Aandelen	17,26%	15,59%	1,66%

Tabel: portefeuille- en benchmarkrendement 2013

De nieuwe pensioenregeling

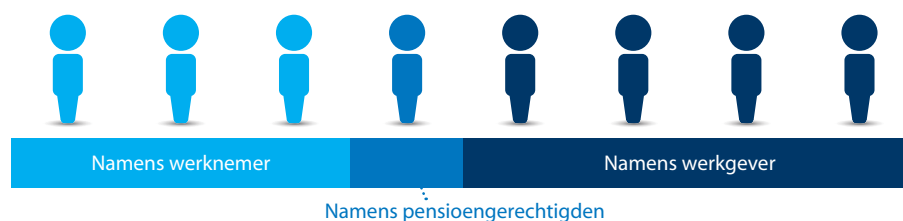
Sinds 2013 bouwen alle deelnemers van Pensioenfonds Forbo pensioen op via de nieuwe middelloonregeling. Naar alle waarschijnlijkheid wordt de pensioenregeling in 2015 weer aangepast, omdat de wetgeving gaat veranderen. Onze huidige pensioenregeling voldoet mogelijk niet aan deze nieuwe wetgeving. Zodra we meer weten, hoort u van ons!

De inspanningen van het bestuur

Het bestuur van Pensioenfonds Forbo is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregeling. Daar komen een heleboel zaken bij kijken. We geven u graag een kijkje achter de schermen.

Wie zitten er in het bestuur?

Het bestuur van het fonds bestaat uit acht bestuursleden. Drie leden vertegenwoordigen de werknemers, één lid vertegenwoordigt de pensioengerechtigden en vier leden vertegenwoordigen de werkgever. Bestuursleden worden benoemd voor drie jaar. Daarna treedt het bestuurslid af, of neemt het bestuurslid nog een periode plaats in het bestuur. In 2013 is Ton Keetlaer aan zijn tweede zittingsperiode begonnen. In 2013 hebben we Marjolein Koning als nieuw lid namens Forbo-Novilon in het bestuur verwelkomd.

“In 2013 heeft het voltallige bestuur zes keer vergaderd”

Workshop crisisplan

In 2013 heeft het bestuur een workshop voor het crisisplan georganiseerd. In een middag zijn enkele crisisscenario's besproken en nagespeeld. De conclusies en verbeterpunten zijn vervolgens verwerkt in het crisisplan. Zo blijven we het crisisplan aanscherpen en verbeteren!

Invoering Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Op 1 juli 2014 is de Wet versterking bestuur pensioenfondsen in werking getreden. Pensioenfondsen konden kiezen uit vijf verschillende bestuursmodellen. Wij kozen voor het paritair model. In een paritair model zijn alle belanghebbenden in het bestuur vertegenwoordigd. Bij Pensioenfonds Forbo was dit al aan de orde. We hebben immers leden namens de werknemers, werkgevers en pensioengerechtigden in het bestuur. De grootste verandering was de vervanging van de huidige deelnemersraad voor het nieuwe verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft samen met de deelnemersraad hard gewerkt om alle wijzigingen in de beleidsdocumenten door te voeren en nieuwe kandidaten te zoeken voor het nieuwe verantwoordingsorgaan. Per 1 juli 2014 is het nieuwe verantwoordingsorgaan geïnstalleerd en de deelnemersraad en het oude verantwoordingsorgaan opgeheven.

“Per 1 juli 2014 is het nieuwe verantwoordingsorgaan geïnstalleerd en de deelnemersraad en het oude verantwoordingsorgaan opgeheven”

Van de **visitatiecommissie**

De visitatiecommissie beoordeelt jaarlijks het functioneren en de uitvoering van Pensioenfonds Forbo. Drie externe leden vormen samen de visitatiecommissie. Benieuwd naar het oordeel? Een aantal punten uit het verslag van de visitatiecommissie:

Opvolging aanbevelingen uit visitatierapport 2010

De aanbevelingen zijn opgevolgd.

Communicatiebeleid en communicatieactiviteiten

Het communicatieplan is opgesteld en er worden verschillende middelen ingezet.

Risicobeleid en crisisplan

De visitatiecommissie raadde een risicobereidheidsonderzoek aan. Pensioenfonds Forbo voert momenteel een onderzoek uit. Heeft u ook meegedaan?

Rol en invulling taak bestuur bij overgang van pensioenregeling 2006 naar 2013

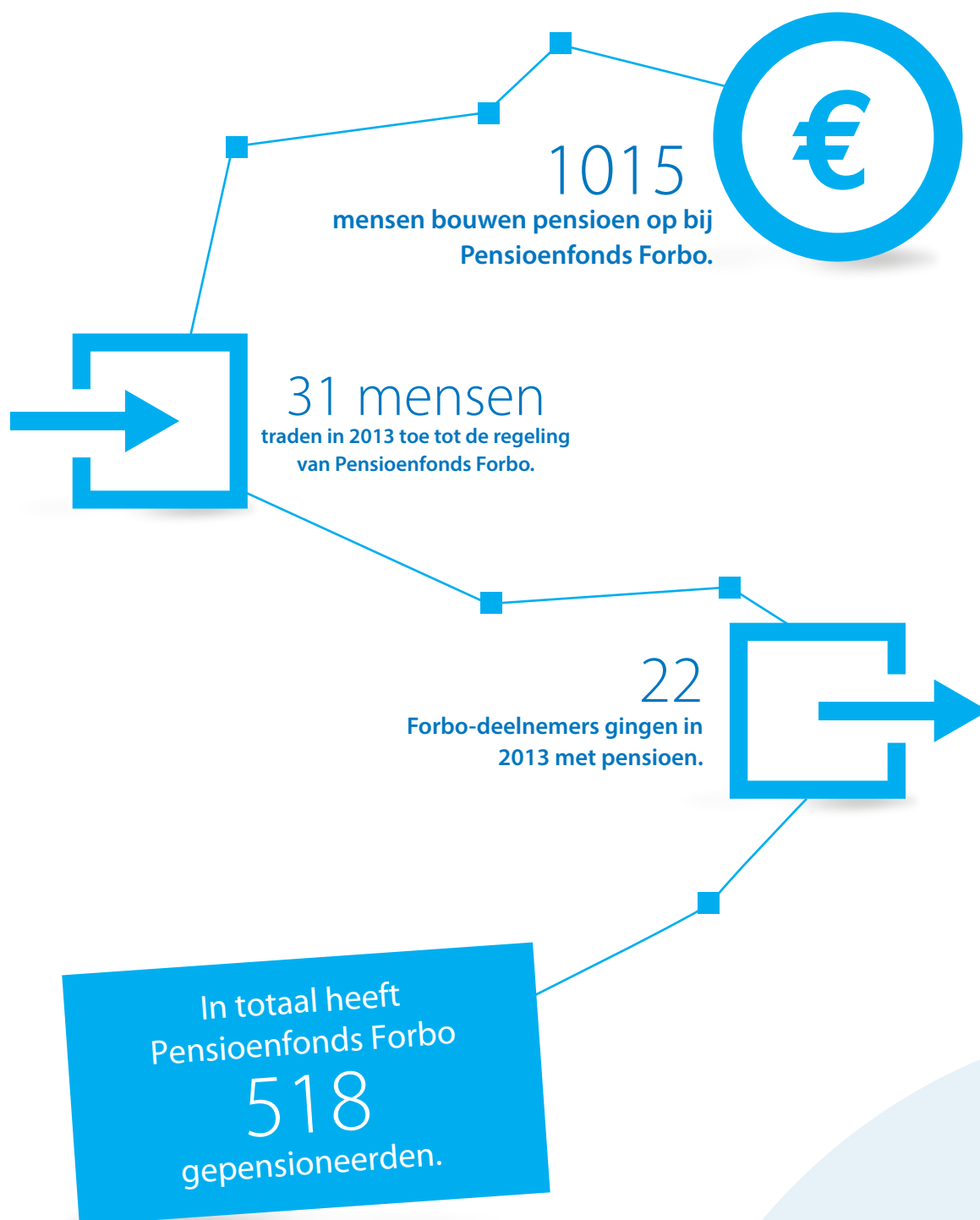
Een aantal fondsdocumenten moet nog worden aangescherpt. Bijvoorbeeld over het premiedepot, of inhaalindexatie. Een andere aanbeveling is de documenten controleren op onderlinge consistentie.

De visitatiecommissie heeft haar vertrouwen uitgesproken over het gevoerde beleid en acht het bestuur in staat de op stapel staande pensioenplannen op een juiste wijze te implementeren.

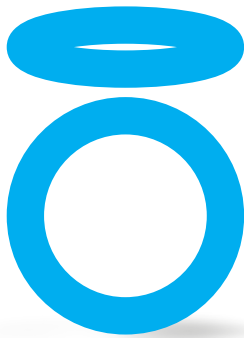
Van het **verantwoordingsorgaan**

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan (VO). Het VO heeft regelmatig overleg met het bestuur. Bijzondere aandacht is het afgelopen jaar geweest voor de financiële situatie van het fonds, de overgang naar de nieuwe pensioenregeling en de nieuwe wet en regelgeving. Het VO is positief over het handelen van het bestuur en het beleid. Ondanks de economisch moeilijke periode zijn alle belangen evenwichtig behartigd.

Pensioenfonds Forbo **in cijfers**

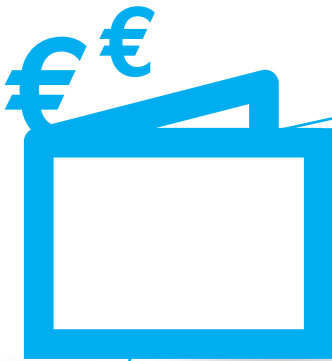
Meer cijfers op de volgende pagina

In 2013 ontvingen
368 mensen
nabestaandenpensioen.

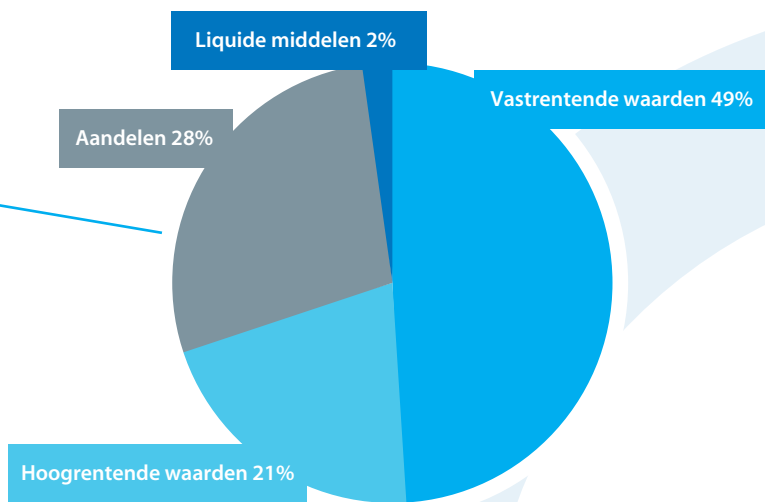

De totale pensioenuitkeringen
in 2013 bedroegen
€ 7.144.000

Er werd in 2013 door de
werkgevers en de werknemers
€ 9.339.000
aan premie betaald.

Verdeling beleggingsportefeuille

Kerncijfers

	2013	2012	2011	2010	2009
Aantal werkgevers	3	4	4	4	4
Aantal verzekerden					
Deelnemers	1.015	1.061	1.077	1.059	1.065
Gewezen deelnemers	638	603	564	563	602
Pensioengerechtigden	857	866	853	827	799
	2.510	2.530	2.494	2.449	2.466
Reglementvariabelen (in %)					
Indexatie inactieven per 1 januari	-	-	-	0,2	-
Niet gegeven indexatie	2,0	2,3	1,4	0,2	2,5
Pensioenuitvoering (EUR 1 mln)					
Feitelijke premie	9,3	21,4	8,3	7,8	9,1
Kostendekkende premie	8,7	11,2	9,5	7,9	10,5
Pensioenuitvoeringskosten	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4
Uitkeringen	7,1	7,3	7,3	7,1	6,9
Vermogenssituatie en solvabiliteit (EUR 1 mln)					
Pensioenvermogen (exclusief bestemmingsfonds)	282	279	233	212	201
Pensioenverplichtingen	259	275	249	212	184
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	106	102	93	100	109
Vereiste dekkingsgraad (in %)	113	112	112	115	116
Beleggingen (EUR 1 mln)					
Aandelen	76	65	56	54	48
Vastrentende waarden	198	207	163	148	142
Derivaten	4	7	10	-	-
Beleggingsperformance (in %)					
Beleggingsrendement	0,2	13,6	9,8	5,3	11,6

Stichting Pensioenfonds Forbo
Postbus 13
1560 AA Krommenie
T (075) 647 72 17
F (075) 647 77 01
www.pensioenfondsforbo.nl
pensioenfonds@forbo.com

Redactie & vormgeving
Bridgevest

Dit jaarbericht is informatief bedoeld en met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend.